Поштарина плаћена у готову

НОВИ САД
четвртак
16 Фебруар 1939
Година V
Бр. 39 (1.118)

ДАН

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ

Независни информативни дневник
Излази свакодневно осим понедељника
Примерак 1 дин
Месечна претплата 20 д. за земљу 60 за иностранство
Огласи по тарифи

Редакција и администрација: Краља Александра 7. — Телефони ; 21-06. — 21 05 Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 58.460. — Поштански фах број 178. — Рукописи се не враћају

Кабинетска криза у Пешти

ВЛАДА Г. ИМРЕДИА ПОДНЕЛА ОСТАВКУ

Будимпешта, 15 фебруара. (А.А.) »Авас« јавља: »Рајтер« сазнаје да је г. Имреди поднео оставку.

Будимпешта, 15 фебруара. (А. А.) ДНБ јавља:

Добро обавештени кругови изражавају мишљење да ће постојећа затегнутост у унутрашњој политици бити решена деломичном реконструкцијом кабинета и можда променом у претседништву министарског савета. Држи се да би гроф Телеки, садашњи министар просвете могао да замени г. Имредиа.

Краљевски Намесник г. Хорти примио је јуче пре подне г. Имредиа, претседника министарског савета, а у 19 часова грофа Телекиа, министра просвете. У 22 часа Краљевски Намесник примио је поново г. г. Имредиа и Телекиа у заједничку аудијенцију. Поред тога, вођени су преговори између кабинета и меродавних политичких личности.

Г. Имреди саопшти ће на седници министарског савета своју одлуку још пре састанка Народне скупштине Није,међутим, искључено да ће г. Имреди том приликом образложити своју оставку.

Према најновијим вестима, изгледа да ће гроф Телеки, министар вера и народне просвете, ранији сарадник г. Кање, наследити г. Имредиа на претседничком положају.

МИНИСТАР ПОЉОПРИВРЕДЕ Г. НИКОЛА БЕШЛИЋ ДОЛАЗИ У СУБОТУ У ПЕРЛЕЗ

На банкету ће узети учешћа и пријатељи г. Бешлића из Петровграда и околине

Петровград, 15 фебруара. — Министар пољопривреде инж. г. Никола Бешлић стићи ће у суботу у Перлез, где ће се увече тога дана одржати велики банкет, на коме ће узети учешћа сарадници и пријатељи г. Бешлића из Петровграда и свих општина у срезу. Верује се да ће министар г. Бешлић у недељу посетити Петровград и тиме учинити прву званичну посету Банату.

НОВИ ШЕФ КАБИНЕТА Г. МИНИСТРА ПОШТА

Београд, 15 фебруара. (А.А.) — Решењем Господина Министра пошта, телеграфа и телефона постављен је за шефа Кабинета г. Министра пошта, телеграфа и телефона г. Владета Настасијевић, чиновник Министарства пољопривреде.

—o—

ПРИЈЕМИ КОД МИНИСТРА Г. АЛТИПАРМАКОВИЋА

Београд, 15 фебруара. (А.А.) — Г. Министар пошта, телеграфа и телефона г. Јован Алтипармаковић примаће г. г. сенаторе и народне посланике искључиво понедељником, четвртком и суботом, а осталу поблику средом и петком.

Изнад овога неће бити никаквог пријема.

Моле се заинтересовани да се одређених дана пријаве Кабинету најдаље до 10.30 часова.

—o—

ДЕПУТАЦИЈА ПОЉОПРИВРЕДНОГ УДРУЖЕЊА ЗА БАНАТ КОД МИНИСТРА Г. ТОМИЋА

Петровград, 15 фебруара. — Депутација Пољопривредног удружења за Банат, под вођством претседника г. Ђорђа Ледерера, велепоседника из Чоке, посетила је јуче министра трговине и индустрије г. Јеврема Томића и умолила га да у свима питањима која тангирају и пољопривреду узима у обзир и њене интересе, како би били задовољени интереси и пољопривреде и осталих привредних грана.

Министар г. Томић изјавио је депутацији да ће увек радо примати мишљења и сугестије пољопривредних организација.

Француска и Енглеска упутиле ултиматум републиканској влади и траже њену капитулацију?

Париз, 15 фебруара. (А. А.) Авас јавља:

Званични кругови категорички демантују информацију једног листа која је синоћ објављена, а према којој су Француска и Енглеска упутиле претседнику шпанске републиканске владе г. Негрину ултиматум којим га приморавају да капитулира безусловно.

У вези с тим, истиче се да између Француске, с једне стране и Италије с друге стране, нису вођени никакви преговори и да француске одговорне личности, које су или ће отићи у иностранство, нису оптерећене никаквом мисијом.

Свечани реквијем у новосадској Катедрали поводом смрти Св. Оца Папе

У новосадској Катедрали данас пре подне је одржан свечани реквијем поводом смрти Св. Оца Папе. Свечаном реквијему је присуствовало мноштво верних, поред претставника власти, установа и друштава. Служио је опат плебан г. Сврака уз асистенцију двојице свештеника. Г. Бана је на реквијему заступао г. др. Антон Батагељ, в. д. подбана, у пратњи свога секретара. Војне власти је претстављао Командант места, дивизиски генерал г. Милан Плесничар, а Новосадску општину претседник г. Коста Миросављевић са својим замеником г. др. Бранком Магарашевићем, секретаром инж. г. Милутином Татићем и начелницима гг. др. Рајићем, Клициним, инж. Поповицким и Ракићем. Били су присутни такође, начелник Техничког одељења Банске управе инж. г. Ђорђе Гаспарини, инспектор г. Зорзе, секретар кабинета г. Бана г. Густовић, као и многобројни претставници установа и друштава. Реквијему су присуствовали, такође, и ученици римокатоличке вероисповести свих новосадских основних и средњих школа са својим наставницима.

Нови претседник петровградске општине г. Милорад Цветков примио дужност

Нови градски већници положили заклетву

Петровград, 15 фебруара. — Данас у 11 часова пре подне обављена је примопредаја у Градском поглаварству у Петровграду. Примопредаја је, поред досадашњег претседника општине инж. г. Владимира Живковића и новог претседника г. Милорада Цветкова, присуствовао сремски начелник г. Живојин Петровић, потпретседник општине г. Душан Бошњак и градски саветници.

Данас у 4 часа после подне ново градско веће одржало је, под претседништвом г. Милорада Цветкова, прву седницу, на којој су претседник и већници положили заклетву.

У недељу у 10 часова пре подне одржаће се друга седница већа, на којој ће се веће конституисати, те ће се изабрати разни одбори.

НОВИ БАНСКИ ВЕЋНИЦИ

Министарство унутрашњих послова, на предлог Бана г. Светислава Рајића, разрешио је дужности банских већника г. г. др. Милана Будишина поседника, Велика Кикинда; Стевана Лазића, поседника, Срез дарђански; Милана Савкова, ратара, Срез вршачки; Димитрија Кузмановића, трговца, Вршац, и Јована Хенига, виноградара из Вршца.

На њихова места постављени су г. г. Димитрије Николајевић, директор Горњобанатске водне задруге, за град Велику Кикинду; Јован Подрумац, поседник, претседник водне задруге у Дарди, за Дарђански срез; Ненад Гојков, земљорадник из Великог Гаја, за Вршачки срез; Влада Каначки, трговац, и Петар Краузе, велепоседник, виноградар, оба за град Вршац.

Одлуком Министра унутрашњих дела смењен је са положаја банског већника Среза гружанског г. Живадин Стевановић, претседник општине у Гружи, а на његово место је постављен г. Танаси је Младеновић, економ.

—o—

ПРИЈЕМИ КОД БАНА Г. СВ. РАЈИЋА

Бан г. Светислав Рајић примио је данас пре подне у свом кабинету депутацију претставника Месне организације ЈРЗ из Путинаца, под вођством претседника г. Лазара Бабића, а затим депутацију грађана општине из Великог Леца под вођством претседника општине г. Јосифа Фолера. Најзад је г. Бан примио претставнике веслачког клуба „Данубиус“, који су га позвали на бал под маскама, који Данубиус приређује у суботу, 18 о. м.

—o—

ФРАНЦУСКА НАБАВИЛА ЈОШ 500 АВИОНА

Вашингтон, 15 фебруара (А. А.) ДНБ јавља:

Француски амбасадор у Вашингтону саопштава да је француска војна комисија, која се сада налази у Сједињеним америчким државама, купила поред сто авиона, поручених прошле године, 500 нових авиона. Том куповином комисија је завршила свој рад.

Смена

Уствари, у влади г. Драгише Цветковића седе нови људи, и велика већина су међу њима први пут министри. Али, као и пређашња, и ова је влада поникла из Југословенске радикалне заједнице и она ће се у Скупштини ослањати на нашу највећу странку, Југословенску радикалну заједницу.

Претседник Краљевске владе г. Драгиша Цветковић
(Цртеж карикатуристе г. Кондора)

Шеф Југословенске радикалне заједнице г. др. М. Стојадиновић је више пута говорио да се места и положаји могу мењати, али да то не утиче на политички значај ствари, ако се мењају људи из исте странке. Отуда влада г. др. М. Стојадиновића није ни кроз више својих реконструкција губила основни карактер владе Југословенске радикалне заједнице; отуда ни влада г. Драгише Цветковића не значи неку „промену курса" у другим линијама, сем у погледу на једну ствар: на хрватско питање, коме она жели да приђе отворено и са пуним поверењем.

Није се, дакле, сменила на власти једна странка, него се сменила једна екипа, да замени претходну из исте странке. То освежење је захтевала потреба тренутка, захтевала га је и нова конструкција Народне скупштине, у коју су ушли нови људи. Из тога излази да се не ради о некој промени система, нити се то уопште жели. Ради се о промени личности изазваној стварним потребама.

У новој влади седе и многи млади, амбициозни људи, људи формирани у XX веку и, углавноме, после рата, који, долазећи из разних социјалних и покрајинских средина, уносе у министарски савет нове погледе, нови идеализам, нову снагу. Г. Др. Цветковићу се мора заиста признати, да је широко отворио врата омладини и да је увео у одговорне ресоре онај политички подмладак, који је легитимно чекао свој час, да пуном енергијом послужи Странци и земљи, надахнут вером у снагу и будућност ове земље.

Зато се од нове Владе с правом морају очекивати не само један ведар оптимизам и нови полет у свима доменима државне управе, него и један нов потенцијал наше државне администрације, која је захтевала једну обнову крви и један импулс од стране нових генерација, које су дошле до израза још после 1930 — те а које су само ретко, и врло изузетно, могле видети своје претставнике на врховима државне управе.

Та смена за Југословенску радикалну заједницу, као такву, претставља читав један догађај, као што она претставља догађај и за нашу новију политичку историју. Јер ако се код нас од Пашићевих времена доста слабо мислило на министарски подмладак, г. Цветковић је, као мандатор Круне, водио рачуна и о томе моменту. Свакако, он није погрешио, а време ће му дати за право.

Др. М.

СЛОБОДНА ТРИБИНА

Докле иде наша толерантност?

Што даље идемо од дана нашег ослобођења, све више изгледа чудно да смо пред многим чињеницама остали индиферентни. Можда је и та индиферентност последица наше сигурности и вере да је ово стање непромењиво. Сви верујемо у то и сигурни смо да ће то тако и остати. Но, ипак, извесне појаве у Војводини, па и у самом Новом Саду, морају сваком правом родољубу бити несхватљиве. Ми смо затекли велики број Немаца, Мађара и Јевреја на територији Војводине, којима смо дали сва права пуноправних грађана. Они су развили у пуном замаху свој живот у свима правцима, шта више, можда и у ширем обиму и захвату од нашег. Ми разумемо да се Мађари и Немци служе својим материнским језиком, али не можемо разумети да се наши Јевреји у Војводини не могу научити да говоре српским језиком на јавним местима. Када би они говорили јеврејским језиком, ми против тога не би имали ништа, али говорити још увек мађарски или немачки и на јавним местима, у радњи па и у кући, то је, најближе речено, непоштовање оне широкогрудости коју им ми указујемо. После двадесет година самосталне наше националне државе могле су нове генерације Јевреја говорити беспрекорно српски као што говоре мађарски и немачки. Питање се поставља, чиме су Немци и Мађари задужили Јереје да је тај језик још језик разговора како у кући тако и на јавном месту. Одмах ћу рећи да нисам никакав антисемита, али данас је баш најзгоднији моменат да се на ову чињеницу упозоре наши Јевреји. Зар се они не стиде говорити језиком онога народа који их је прогнао и језиком онога народа који ограничава права Јевреја у њиховој држави.

Нови Сад је српски град, као и многе вароши у Војводини и он мора имати печат српски свуда и на сваком месту. Дешавало ми се да долазим да купим нешто у јеврејској радњи и будем ословљен мађарски или немачки, иако ми на лицу нигде не пише да сам Немац или Мађар. Зашто се то дешава? Дешава се само зато што је наша широкогрудост и толеранција постала већ смешна. И уколико се у Новом Саду чује мађарски, то су много криви Јевреји сами.

Наши Јевреји морају једном за свагда бити начисто са тим да је ово југословенска земља, чији језик они познају и морају познавати, и њихова је дужност да баш ради те наше широкогрудости и толеранције подесе и своје држање. Верујемо да се у нашој земљи — у овим крајевима нарочито — неће десити оно што се десило у нама суседним земљама, али свака толеранција има и своју границу. Њихов рад у свима правцима има да се ориентише према Бео граду, чији су предратни Јевреји били и узорни грађани и добри јунаци. То изискује баш сам положај Јевреја у Војводини. Свуда Јевреји морају — па и код нас — водити националну политику земље у којој живе, прилагодити своја предузећа захтевима националне привреде, задовољити се малим процентом зараде у пословима, да би се разбило уверење које у свету влада да су гоји ти које они искоришћују без милости.

Стојимо на становишту равноправности свих грађана, али и грађани ове земље морају знати да је ово њихова земља и да за њу имају живети и радити. Јевреји то нарочито треба да знају. Ми смо и поред догађаја око нас остали верни својим националним традицијама и примили смо наше мањине дубоко уверени да смо таквим ставом остали верни сталном непромењивом исправном схватању кроз целу нашу историју. Ми смо решени остати верни том ставу, али то не треба да значи ни нашу слабост ни наше одрицање права које можемо употребити. Ми такође не схватамо да је ово стање пролазно, напротив, то је за нас данас и за будућност важно.

Ми рачунамо да ће добро бити схваћене ове речи и да ће у животу наших Јевреја почети нов живот, који ће се методички изграђивати свима силама и напорима, како разума и стварно оцењених прилика тако и срца које мора бити везано за Југославију. После двадесет година било је нужно ово написати и упозорити на ове моменте из живота војвођанских Јевреја. Нужно је то било баш ради њих самих.

Наше очекивање и нада у овом правцу треба да се брзо испуне и да се убрзо виде видни и изразити знаци новог живота наших Јевреја у Војводини. Верујемо у способност и организациону моћ Јевреја, која је њиховом народу својствена, те да ће та организована моћ наћи брзог изражаја већ у наредним месецима у новом животу, у новој и једној исправној оријентацији и раду наших Јевреја.

Свуда и свагда само државни језик! Свуда и свагда љубав за ову земљу!

Ср. Карловци, фебруара 1939.

Др. Милан М. Будимировић
бански већник

Захвалност кардинала Пачелиа г. Корошцу

Београд, 15 фебруара. (А. А.) Претседник Сената г. др. Корошец примио је поводом саучешћа које је упутио поводом смрти Светог Оца Папе следећи одговор: „Ватикан. Господину Антону Корошцу, претседнику Сената — Београд. — Изволите примити, Господине Претседниче, моју захвалност за изразе саучешћа које сте ми упутили поводом велике жалости цркве и молим Вас да будете тумач моје захвалности код гг. сенатора Краљевине Југославије, који су се прикључили Вашим племенитим осећајима. — Кардинал Пачели

—o—

ПОРАСТ НОВЧАНОГ ОПТИЦАЈА У МАЂАРСКОЈ

Будимпешта, 15 фебруара. — Према извештају Народне банке у Будимпешти забележен је пораст новчаног оптицаја за 47.7 милиона пенга на 831 пенга. Менични портфељ, према извештају од 31 јануара, такође се повећао за 2.4 милиона пенга, док су жиро потраживања у паду за 45 милиона пенга.

Повећање новчаног оптицаја у вези је са заменом крунских новчаница у бившим чехословачким територијама. И поред тога новчани оптицај достигао је рекордну висину и приближио се највишем стању од краја прошле године кад је износио 863 мил. а уједно је већи за 90% него у јануару прошле године кад је износио 437 милиона пенга.

Сер Роналд Кампбел и г. фон Херен код г. Цинцар-Марковића

Београд, 15 фебруара. (А. А.) Министар иностраних послова г. др. Александар Цинцар-Марковић примио је данас у свом кабинету енглеског посланика на нашем Двору сер Доналда Кампбела и немачког посланика на нашем Двору г. Виктора фон Херена.

ИТАЛИЈАНСКА ИНДУСТРИЈА КУПУЈЕ НАШЕ СВИЛЕНЕ ЧАУРЕ

Београд, 15 фебруара. — Ових дана склопљен је споразум између претставника италијанске индустрије за природну свилу и претставника наших произвођача свилених чаура о продаји свилених чаура талијанској индустрији. Ради се о извозу око 280.000 свилених чаура из наше државе. На тај начин талијанска индустрија је откупила целокупну производњу свилених чаура наше државе. Плаћање извршиће се путем клиринга.

—o—

ЧЕШКО-СЛОВАЧКА ОВЕ НЕДЕЉЕ НЕ ПРИМА ДЕБЕЛЕ СВИЊЕ ИЗ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Београд, 15 фебруара. — Према саопштењу Завода за унапређење спољне трговине, Чешко - Словачке власти ове недеље неће примати дебеле свиње из Југославије. Према наведеном образложењу, наш јануарски контигент је био већи од предвиђеног. (Дан).

Инкасант-Аквизитер

који има праксу у посећивање приватних муштерија нека се јави администрацији »ДАНА«

ПОЗОРИШТЕ

„Јунак“ од Сергија Пуљезе

Синоћ је приказана пред пуном кућом премијера „Јунака“, комедије у три чина, од Сергија Пуљезе, у режији г. Славка Лајтнера.

Лака, са извесним емоцијама и тенденцијом, комедија је проткана заплетима, чије збивање ствара смешно у радњи.

Авантуриста Тито, пре него што би украо једну скупоцену огрлицу, због које је отсео у хотелу, пукиј случајем спасава једну дављеницу. Да би прикрио своје право име, које је требало да продре у јавност због херојског подвига, он узима име књиговође Виторио Абате, који, касније, прима трофеје хероја и стиче популарност у друштву, служби и породици Абата.

Г. Петричић је веома оригинално интерпретирао књиговођу Витториа. човека поштена, скромна и задовољна својим позивом и положајем. Кроз целу радњу био је доследан и на висини, тако да је управо преживљавао све згоде и незгоде своје улоге. Он је још једном на несумњив начин показао способност једног правог уметника.

Г. Миљуш је опет синоћ био у свом елементу. Потпуно верно дао је слику авантуристе Тита. Био је одличан.

Г. г. Ајваз, Николић, Јекић и Пашалић успешно су допуњавали носиоце главних улога.

Г-ца Рахела Ферари играла је толико оригинално уседелицу, да смо повремено губили сцену из вида и добијали утисак да заиста у приватном животу слушамо распредања једне уседелице. Фактички, она је поред своје талентованости добро изграђена уметница, и велика је штета што је нисмо виђали чешће на позорници.. Њена апстиненција једино се може објаснити болешћу.

Г-ца Радмила Петровић је својом добром глумом унела много живости у радњу. Веома симпатична на позорници, доследна и оригинална, она је пружила довољно доказа да јој се могу чешће поверавати главне улоге, па се надамо да ћемо у идућој сезони чешће уживати у њеној игри.

Г-ђа Танхофер успешно је заменила болесну Ирену Јовановић.

Режија г. Лајтнера, који гостује, била је добра и поред мањих нелогичности, које су му умакле. Нпример, Ђудита, која је једва присилила Витториа да прими улогу хероја-спасиоца и која добро познаје његову особину да жели да се одрекне лажне славе, напушта га у најкритичнијем моменту, када се он колеба да призна, и седи мирно за столом далеко од њега. Будући да једино она и Виторио знају праву истину да он није спасилац дављенице, требала је да га она држи у шаху и да буде уз њега, а његова жена, која, уосталом, није знала истину, и поред које је он могао слободно демантовати да није он тај херој.

Сценерија одлична.

Д. М.

Вариете Слобода Нови Сад

Свакодневно велики фамилијарни вариетски програм. Улаз слободан Почетак у 22 час. Обавезна консумација. Цене умерене.

ПОЛИТИЧКИ ЖИВОТ

Претседник владе г. Цветковић прочитаће у четвртак после подне декларацију владе

Београд, 15 фебруара. — Као што је „Дан“ јавио, за 16 фебруар, у 9 часова пре подне, сазвана је Народна скупштина у прво заседање. Као кандидати за претседника Народне скупштине помињу се данас многе личности, али се највише одржава верзија да ће избор пасти на г. Милана Симоновића, бившег министра правде. Као кандидати за потпретседнике Народне скупштине највише се помињу гг. Михелић, Поздерац и др. Дамић. По избору претседништва, прва редовна седница биће заказана за сутра после подне, на којој ће, како се тврди, претседник владе г. Цветковић прочитати декларацију своје владе.

Ново градско веће у Вршцу

Као што је „Дан“ јавио, одлуком Министарства унутрашњих послова смењен је досадашњи претседник Вршачке општине г. др. Велимир Југа, а на његово место за претседника општине постављен је г. Владимир Каначки, трговац. Истом одлуком смењено је и градско веће, а за чланове новог већа постављени су:

Сејц Јован, поседник винограда, Стојановић др. Богдан, адвокат, Сингер др. Никола, адвокат, Георгијевић Коста, индустријалац, Керпел др. Густав, адвокат, Стефановић др. Никола, адвокат, Корнауер Фрања, поседник винограда, Гвозденов Мита, ратар, Герингер Јосиф, ратар, Јовановић Јоца, велетрговац гвожђа, Арнолд Никола, управитељ основне школе, Глигоријев Паја ратар, Краусе Петар, велетрговац вина, Лекић Сава, парох, Јовановић Иван, фотограф, Калинов Жива, ратар, Блум Карло, пољопривредни радник, Фијатовић Стеван, берберин, Милошевић Вукашин, шеф станице, Јоановић Јоца, див. инжињер, Шер Рудолф, трговачки помоћник, Веселиновић Аца, ратар, Биберт Антон, поседник винограда, Токић Јоца, учитељ у миру, Кемпф Фридрих, ратар, Каначки Душан, ратар, Лајдл Стеван, ратар, Мијин др. Федор, сремски лекар, Батге Херман, пословођа творнице стројева, Папић Бранко, учитељ, Земајер Фрања, ратар, Болесников Пера, ратар, Биберт Јован, виноградарски радник, Марјановић Светислав, месар, Хет Рајмунд, бравар, Богданов Рада, трговац, Кесл Антон, ратар, Стојић Тоша, ратар-поседник, Бер Јован, ратар, Месицки Коста (Која), ратар, Грефтнер др. Дионисије, градски чиновник у пенз., Лалин Тоша, ратар, Гедулдиг Имре, трговац, Соколовац Јоца, ратар, и Трусник Коста (Која), ратар, сви из Вршца.

Фрушкогорац

нека буде Ваше свакодневно пиће

Ризлинг
Леањка
Латорац
Салаксиа
Бургундер

ОТВОРЕНА КАНЦЕЛАРИЈА МАЂАРСКОГ КУЛТУРНОГ ДРУШТВА У ПЕТРОВГРАДУ

Петровград, 15 фебруара. — Мађарско културно друштво поново је отворило своју канцеларију, која ће стајати на расположењу члановима у свима њиховим пословима код појединих надлештава. Канцеларија ће бити под надзором сенатора г. др. Имре Варадиа.

СЛАВНА ЈАВАНСКА ИГРАЧИЦА ДЕВИ ЦА СА СВОЈИМ ТЕАТРОМ ДОЛАЗИ У НОВИ САД

Славна јаванска играчица Деви Ца са својим балетским и пантоминским театром долази на гостовање у Нови Сад. Новосадска публика имаће прилике да упозна оригиналну позоришну уметност праседалаца Низоземске Индије. Претстава ће се одржати у великој дворани хотела „Слобода“, у петак, 17 фебруара.

Млада девојка извршила самоубиство, јер је младић кога је волела на балу забављао другу

Нови Бечеј, 15 фебруара. — Јуче је у Новом Бечеју покушала да изврши самоубиство лепа седамнаестогодишња девојка, која је испалила себи метак у груди.

Смиља је прошле ноћи била на балу и вратила се кући ујутру око 5 сати. Кад је нико није видео, ушла је тихо у собу у којој је спавао њен брат Мирко, те је из фијоке у столу извадила његов револвер и однела га у своју собу, а затим је легла. Око подне закуцали су на врата њене собе да је пробуде и позову на ручак. У истом моменту одјекнуо је унутра пуцањ. Брзо су утрчали у собу. На поду је у локви крви лежала Смиља. Превезли су је одмах у болницу, где јој је указана помоћ. Метак јој је прошао изнад срца.

Тачан разлог због којег је хтела да изврши самоубиство засада није познат, јер није оставила опроштајно писмо, али изгледа да је то учинила због љубоморе, јер је младић, којег је волела и који јој је удварао, на балу играо много са једном другом девојком.

Г. Вишт о опадању наталитета војвођанских Немаца

Шеф секције „Културбунда“ за питање популације г. Јован Вишт објавио је у главном органу немачке мањине у Југославији, новосадском дневнику „Дојчес Фолксблат“ занимљив чланак о социјално-биолошким питањима и циљевима наших Немаца. У чланку се у првом реду истиче јако назадовање наталитета немачке народне групе у Југославији.

Док су Немци пре рата у Војводини имали годишњи прираст становника од око 9600, у 1937 години тај број је пао на 5692. То значи да трпе годишњи губитак, у упоређењу са предратним прираштајем, од око 3600 душа, што претставља једну велику општину. То назадовање у наталитету претставља и промену у саставу ове народне групе по старости. Она се јасно види из статистика општине Торжа, у Бачкој Године 1870 било је у Торжи деце од 0 до 15 година 40 од сто, док је тај проценат у 1937 години износио само 20 од сто. Исте године број људи од 15 до 65 година старости износио је 58 од сто, а 1937 године 69 од сто. Преко 65 година старости износио је проценат становника у 1870 години 52, а 1937 само 11 од сто.

Из ових статистичких података о прираштају становника г. Јован Вишт закључује да број младих Торжанаца све више опада, тако да ће средином идућег деценија у тој општини почети велико изумирање немачког живља, те ће много од тамошњих богатих немачких кућа остати празне.

Од 200 немачких општина које су статистички обрађене, у 91 је у 1937 умрло више него што се родило. Та појава, подвлачи г. Вишт, значи за Немце у овим крајевима велику опасност у националном, привредном и социалном погледу, тим више што они, као што се у чланку нарочито истиче, живе међу биолошки јаким становништвом, чија динамика угрожава њихове позиције.

Иако преко 80 од сто немачког становништва живи на селима, ипак велики њихов део нема више своје властите земље. Цени се да преко 30 од сто свих Немаца отпада на раднике без сваког и а око 40 од сто на ситне поседн. док остатак сачињавају богати поседници и интелектуалци. Са социјалног гледишта, наводи г. Вишт таква друпација је неповољна. Због тога је задатак народног вођства, завршава писац, да се учини све за повећање наталитета, чување и пораст земљишног поседа, те регулацију здравих социјалних односа појединих делова целокупне народне немачке групе. У тај комплекс питања спада и брига око академског нараштаја, јер немачка народна група има на 10 хиљада становника само 7.8 академски образованих људи, те тиме у нашој држави стоји испод просека (8.3).

БЕЗ ТЕГОБА

делује Дармол, а поред тога пријатан код узимања, нема кухања чајева, гутања пилула, нити горких соли. Дармол прија тако добро као чоколада. Не покушавајте са неопробаним препаратима, већ уредите своју пробаву са омиљеним средством за отварање Дармол. — Добива се у свим апотекама. Рег. 25.801/37.

Зашто су обустављени радови на поплочавању фасаде нове банске палате?

Ко је положио кауцију у износу од 400.000 динара за предузимача Алду Билинића?

У досадашњој дебати око зидања нове палате Банске управе није било помена на радовима на изради фасаде. Као што је познато, ови су радови пре извесног времена обустављени. Нема сумње да је због тога дошло до одуговлачења радова. Меродавни не знају још како да реше ово питање. Само по себи појављује се питање: кога терети одговорност за ово непредвиђено закашњење?

Налазимо за потребно да и о овим детаљима информишемо нашу јавност и да је упознајемо и са другим занимљивим појединостима у вези са подизањем фасаде.

Уместо пресоване цигле — далматински камен

У оригиналном плану и предрачуну фасада нове банске палате предвиђена је израда из пресоване цигле. Да је фасада израђена, по првобитном плану, из пресоване цигле (као што је израђена на Спомен-дому) утрошило би се на ове радове око милион динара.

Не зна се из којег разлога и на чију иницијативу је решено да се изради камена фасада, и то из далматинског камена. Према таквом решењу израде фасаде на поплочавање би се утрошило око 7 и по до 8 милиона динара.

Није нам циљ да подробније испитамо разлоге такве одлуке. Задовољићемо се једино са констатацијом стручњака да добављени камен квалитативно није најбољи, а израда плочица од 6—8 центиметара да није баш најсолиднија. Неки су нам стручњаци тврдили да је Банска управа могла са истим трошком добити бољи материјал и бољу израду.

Лицитација са изненађењем

Бановински одбор за изградњу палате решио је да се распише лицитација за набавку и поплочавање фасаде. Сасвим неочекивано ова лицитација је донела велико изненађење, а међу лицитантима управо запрепашћење. Било је, наиме, неколико лицитаната, од којих је победу однео онај који је важио за „аутсејдера". То је био бивши акордант београдске предузимачке фирме „Јошанице", покојни Алдо Билинић.

Када се он појавио међу лицитантима, нико му није придавао важност, јер је било познато да је сиромашног стања, те се претпостављало да неће бити у могућности да положи кауцију од неких 400.000 динара.

Ова претпоставка, међутим, како се то после установило, није била исправна. Покојни Билинић не само што је положио кауцију, него је изненадио остале учеснике који нису били спремили своје понуде. Лиферација је додељена, према свима правилима, пок. Билинићу.

Ко је положио кауцију за пок. Билинића?

Питање кауције претставља посебан детаљ, који има извесне пикантерије. Пок. Билинић заиста је био сиромашан човек. Он није имао 400.000 динара за кауцију. Али се нашао пријатељ који је дао за њега. То је био господин од великог утицаја. Он је ступио у везу са једном познатом и богатом предузимачком фирмом из Новог Сада, с којим је стајао у пословној вези. Господин је предузимачима могао да чини велике услуге, али је могао и да им нашкоди. Изгледа да је фирми преостало једино да положи кауцију — уз гарантију утицајног господина.

После тога лиферација је отпочела и нико није могао наслутити шта се крије иза Билинића. Истина је, додуше, да се много говорило о невероватној срећи пок. Билинића, и то се на различите начине коментарисало.

Компликације после смрти предузимача Билинића

Пок. Билинић је камен за поплочавање фасаде набављао из три далматинска мајдана. Лиферације су текле нормално и мајдани су лиферовали на кредит. Пок. Билинић је имао погодбу са Банском управом да ће примати аконтације за лиферовани камен. Стручњаци тај систем обрачунавања са лиферантом називају: „привремена ситуација".

Није важно, али би ипак било занимљиво сазнати да ли је пок. Билинић уредно добијао те аконтације и да ли су исплаћене своте биле у сразмери са лиферованим каменом. То би се лако дало утврдити ако би једна специјална комисија прегледала обрачуне пок. Билинића.

Како се то у животу често дешава, дошло је до једног непредвиђеног и трагичног случаја, који је помрсио све рачуне и онемогућио да се овај посао у реду и без икаквог инцидента ликвидира. Алда Билинић, који је био релативно млад човек, изненада је умро.

Гђа Билинић тврди да Банска управа не испуњава своје обавезе

После смрти мужа, Билинићева жена је продужила вођење послова предузећа. Након кратког времена она је увидела да послове сама не може да врши и због тога је ангажовала једног познатог новосадског инжињера са месечном платом од 7000 динара да врши стручни надзор над предузећем.

Једног дана радници гђе Билинић ступили су у штрајк, јер им није исплаћена надница. Гђа Билинић, како је то „Дан" раније јавио, тврдила је да није примила новац од Банске управе. Суд добрих људи осудио је гђу Билинић на плаћање наднице. Радници су поднели нову тужбу ради исплате отказнине.

Гђа Билинић је изјавила да ће рад обуставити, јер Банска управа не одговара својим обавезама. Парница се даље води и суд ће имати да рашчисти замршене рачуне око поплочавања банске палате.

Рад је, међутим, обустављен. Банска управа се ограничава на мерење кубатуре камена, и, по свој прилици, рад на поплочавању фасаде издаће другом предузимачу.

Ко треба да плати оштету због закашњења у радовима на поплочавању?

Ствар ипак није тако једноставна као што изгледа. Између Банске управе и пок. Билинића постоји уговор који регулише њихов пословни однос. Према уговору, предузимач је дужан у случају закашњења лиферације или радова на поплочавању, ако за то одговорност терети њега, да плаћа отштету у предвиђеној висини. Отштета је, како сазнајемо, прилично висока.

Као што је познато, Билинић је положио кауцију. Од те кауције Банска управа може да одбија оштету, ако би се доказала кривица предузимача.

Међутим, кауција није својина пок. Билинића, него једне познате и богате предузимачке фирме! Гђа Билинић је то врло добро знала и била је свесна да не жртвује ништа ако обустави рад на поплочању фасаде.

Према предузимачкој фирми гарантију је примио онај утицајни господин. Како ће он да испуни своју обавезу? То је отворено питање, на које ће дати одговор најближа будућност.

—о—

ПЕТРОВГРАДСКА ЗАДРУГА ДРЖАВНИХ СЛУЖБЕНИКА ЗА НАБАВКУ СТАНОВА ОДРЖАЋЕ СКУПШТИНУ 19 ФЕБРУАРА

Петровград, 15 фебруара.

друга државних службеника за набавку станова у Петровграду одржаће своју редовну годишњу скупштину 19 фебруара, у 8,30 часова ујутро, у хотелу „Дрина". На дневном реду су извештаји о раду у прошлој години и избор нове управе. На скупштини ће се правила Задруге саобразити Закону о привредним задругама, по којем чланом задруге може постати сваки приватни намештеник и радник. *(Дан)*

—о—

НОВА ОПШТИНА У МАЂАРСКОЈ ГОРЊОЈ ЗЕМЉИ: ЈАРОШФАЛВА (ЈАРОШЕВО)

Будимпешта, 15 фебруара. — У јужној Словачкој, која је присаједињена на Мађарској и покрштена на Горњу Земљу, сада се у маси уклањају бивше чешко-словачке насеобине. Мењају им се и имена. Тако је у близини општине Удвард основана модерна насеобина Бруска, која је пружала егзистенцију стотинама колониста. Бивша чешко-словачка општина је сада потпуно ликвидирана, земљу је добило неких 560 нових власника и од Бруске је у почаст новог мађарског министра Јароша постало село Јарошфалва.

Комеморација Карелу Чапеку у Црвенки

Црвенка, 15 фебруара. — У Црвенки је одржана комеморација недавно умрлом чехословаком књижевнику Карелу Чапеку, као приредба Чехословачке беседе „Коменски" и Масарикове народне школе.

Комеморацију је отворио г. Франтишек Кобр, вице-директор овдашње фабрике шећера, који је укратко изложио Чапеков књижевни рад и исказао везе које постоје између Чехословака и нашег народа. Г. Франтишек Коржинек, управитељ Масарикове народне школе, одржао је предавање о животу и раду К. Чапека на чехословачком језику, а г. Богољуб Јевтић, чиновник фабрике шећера, говорио је на српском о значају Карела Чапека у светској литератури. Свој говор г. Јевтић завршио је речима: „Одајући пошту рано умрлом Чапеку ми не чинимо само један гест симпатије према овоме писцу, већ дајемо признање целом чехословачком народу, који је показао да постоји друкчије херојство од херојства освајачког, које је пролазно; да постоји херојство духа и ума, које је вечито."

Г. г. Јан Кожишек, Вацлав Јеничек, Лука Кириловић, Будимир Бедековић и Сава Додић читали су најлепше странице из Чапекових дела. Г-ца Марија Весела рецитовала је две песме од Вићеслава Незвала и Ладислава Штехлика. Рецитована је и „Драма" песма књижевника г. Богдана Чиплића, такође посвећена К. Чапеку. Г. г. инж. Елио Коен, на челу, и Јован Рац, на клавиру, извели су Шопенов посмртни марш и ораторију „Боже смилуј се" од А. Страделе.

Комеморацији је био присутан велики број грађана, а сећена од мештана и угледних личности из околних места. *(Дан)*

СОКОЛСКО ДРУШТВО У СТАРОЈ ПАЗОВИ ОСНОВАЛО ЛУТКАРСКО ПОЗОРИШТЕ

Стара Пазова, 14 фебруара. — Просветни одбор Соколског друштва у Старој Пазови, после одржане годишње скупштине друштва, формирао се и отпочео са радом. Просветар г. Игњатије Каролић, управитељ грађанске школе, израдио је програм рада и приступио његовом спровођењу.

Пошто у старој Пазови не постоји забавиште за децу у коме би о празницима деца проводила време, просветни одбор, у жељи да децу одвоји од биоскопа а у исто време пружи корисну, лепу и поучну забаву, основао је луткарско позориште, које је отпочело са радом приказавши позоришни комад „код чаробњака" са одличним успехом. Заредитеља позоришта изабрана је г-ца Футошевић. *(Дан)*

Нашој драгој, премилој, и никад незаборављеној Мајци и супрузи

Ракили Танурџић

даваћемо полугодишњи помен и парастос на дан 18. фебруара о. г. у 10 сати пре подне у Алмашкој капели на гробљу.

За увек ожалошћени:

Супруг: **Никола**, синови: **Владимир и Милан**
кћери: **Нада и Зора**

Данашњи програми у биоскопима

АПОЛО

Премијера
Филм сурове реалности!
КЋИ БЛУДНИЦЕ
(Матернел)
Бесавесна мајка проститутка која при вршењу свог заната не одваја своју кћер од 6 година. — Гл. улоге:
Мадален Рено и мала Полета Аламер

РЕКС

Највећи љубавни роман савремене светске литературе
Три ратна друга
по роману
Ериха Марие Ремарк-а
У гл. улогама
Роберт Тајлор - Маргарет Суливан - Френчот Тон и Роберт Јанг

УРАНИА

Премијера франц. велефилма
САРАТИ ГРОЗНИ
У гл. улози:
Хари Бор
Почетак у 5, 7·15 и 9·15

ОДЕОН

Премијера
Филм узбудљивих и пустоловних доживљаја
ШПИЈУНАЖА У АФРИЦИ
Гл. ул.: Џон Ховард, Реџиналд Дени
Додатак
Морнарска комедија
(Бастер Китон)

РОЈАЛ

Премијера
Разбуктале страсти у бујној афричкој прашуми
КРИК ЏУНГЛЕ
Гл. ул.: Варнер Бакстер и Џун Ланг
Дивље звери - Крволочни црнци - Силешке демонске жене и т. д.
Додатак: **Бошко у Багдаду**
(Дршани филм)

Бездушна мајка, уз помоћ добре сусетке удавила двомесечно дете да би после мужевљеве смрти, лакше склопила други брак

Бели Манастир, 15 фебруара. — **Сремски суд у Белом Манастиру извештен је о једном гнусном злочину извршеном над једним двомесечним дететом у барањском селу Торјанцима**

Пре кратког времена обудовила је Јања Милошић. Из њеног брака остало јој је двомесечно дете. Пошто јој је мали Милош био препрека за склапање другог брака, Јања је одлучила да уклони несрећног малишана. Али за привођење у дело ове своје одлуке није имала храбрости. Стога је позвала у помоћ своју сусетку Јулиану Оршан. У току ноћи бездушне жене су удавиле малишана. Замотале су га чврсто у покровац, а уста су му запушили крпама. Смрт је наступила брзо. Сутрадан бездушна мајка је пријавила случај општини и изјавила да је њен син умро природном смрћу. У тај навод се посумњало, па је поведена истрага, која је довела до страшног сазнања о судбини двомесечног Милоша. Одмах по откривању злочина обе жене су ухапшене и стављене у истражни затвор, а над лешом детета је извршена обдукција. **(Дан).**

TELEFUNKEN

TELE FUN KEN
RADIO

ген. заступник:
Електро BEWE Нови Сад
Краља Александра ул. 5

Цене апарата:
Радио 2+1 типа: 3 W Дин. 2450.—, 3+1 типа: Дин. 2700.—
4+1 типа: 5 W Дин. 3400, 5+1 типа: TA 55 Дин. 4000.—

Због цигарете смртно ранио свога суседа

Дарда, 15 фебруара. — У напредном барањском селу Кнежевим Виноградима извршен је тежак злочин. Око подне дошао је у кућу Циганина Михаља Ковача његов сусед, такође Циганин, Миле Шаркези и тражио цигарету. Ковач није могао да му удовољи, јер ни сам није имао дувана, па је око тога између Цигана настала препирка и туча. У гужви Шаркези је потегао нож и зарио га до корица у прса несрећном Ковачу, наневши му смртоносну повреду. Његова се смрт очекује сваког часа. По извршеном злочину убица је ухапшен и узет на одговорност. На саслушању Шаркези каже да се не сећа ничег шта је урадио, јер је био пијан. Иначе овај препредени Циганин провео је на робији због разних крађа скоро половину свога живота. Стар је 38 година.

Месец дана затвора што је потписао другога

Пред малим кривичним већем у Окружном суду одговарали су јуче Јосиф Шедлингер и др. Јакоб Еликер. Државни тужилац је оптужио Шендлингера да је 8 јуна прошле године, у Бачкој Паланци, на жалби против пресуде Среског начелства у Бачкој Паланци, без знања и одобрења, потписао Ђорђа Цајбла, Рокса Винера и Јакоба Ленхова, те тако сачинио лажну исправу. Др. Јакоб Еликер је обговарао што је 8 јуна прошле године на жалби против пресуде Среског начелства, без знања и одобрења, потписао Антона Шендлингера.

На јучерашњем претресу, после доказног поступка, суд је осудио Јосифа Шендлингера на 30 дана затвора условно на једну годину. Др. Јакоба Еликера суд је ослободио.

Непристојни ђаци у биоскопу

Пише нам једна читатељка из Новог Сада:

„Старија сам дама, али нисам конзервативна и држим корак са данашњим модерним добом. Волим необично биоскоп и модерне филмове, па често одлазим у разне новосадске биоскопе. Али све задовољство које пружају лепи филмови пролази, кад морам да гледам како се неки наши омладинци, махом средњошколци за време поподневних претстава понашају у биоскопској дворани.

Неки од њих су до крајности непристојни, ружно псују и употребљавају најодвратније сокачке изразе, а неки одлазе толико далеко у својој дрскости и непристојности да полегају дуж празних столица и не пуштају одрасле посетиоце да седну на те столице.

Изгрдила сам те неваљале и неваспитане балавце једном, и да видите како су ме они дочекали! Један од њих је чак и језик исплазио на мене, а други ми је, цинички се осмехујући, рекао:

— Остави нас, бабо на миру! Ми смо такви и волимо на овај начин да уживамо у биоскопу...

Погледала сам за билетаром, да му се пожалим. Али билетар се ни не осврће на моје жалбе. Пошто су ђаци и за време претставе стално лармали и кикотали се, дајући о филму веома чудне и драстичне коментаре, нисам могла више да издржим и напустила сам у пола претставе биоскопску дворану, због ових несносних и безобразних ђака.

Мој случај није усамљен. Многи одрасли посетиоци биоскопски жале се на неиздржљиво понашање неких наших раскалашаних и до крајности неваспитаних средњошколаца по биоскопима. Требало би нешто одлучније предузети против ових обесних дечака и мангупа, који, како изгледа, немају ни основног појма о пристојном понашању и моралу. Какви ће то интелектуалци бити кад заврше школе?

Д. Ђ-ка"

16.II.39.

Полициски наредник у пијаном стању чуо како неко виче: „Пуцај!“, па је одмах извадио револвер и тешко ранио једног ратара

Петровград, 15 фебруара. — Пред кривичним већем Окружног суда у Петровграду одговарао је бивши полициски наредник из Српског Елемира, Пера Попов, због покушаја убиства. Попов је 29 децембра са општинским подбележником Веселином Петровићем пио и лумповао у разним сеоским гостионама, па су на крају отишли и у гостиону Регине Герман у Немачком Елемиру. Ту су присели за сто за којим су седели ратари Средоје Поучки и Жива Димитријевић. Подбележник, који је био пијан, почео је да грди Димитријевића разним погрдним изразима. Поучки му је приметио да такво понашање не приличи њему као општинском подбележнику и господину, те су оба ратара устала и хтела да крену према вратима. Међутим, ове Поучкове речи разбесниле су подбележника који је устао, потрчао за Поучким и навалио на њега. Хтео је да га обори на земљу, али није успео. Међутим, Поучки је био јачи те му је одвалио два јака шамара и одгурнуо га у страну тако да је овај пао. У томе је полициски наредник извадио свој службени револвер и опалио два метка у Поучког. Један га је погодио у капут, те га није повредио, а други у груди, те му је нанео тешку повреду опасну по живот.

Пера Попов брани се да је био у толикој мери пијан, да се сећа само толико да је неко викнуо: „Пуцај!“ и он је опалио, али не зна колико метака и где. Свакако није имао намеру да кога убије или погоди.

После саслушања неколико сведока, суд га је нашао кривим због покушаја убиства те га је осудио на једну годину и два месеца робије и три године губитка часних права. Попов се задовољио пресудом, док је државни тужилац узео рок од три дана. *(Дан).*

СУСПЕНДОВАЊЕ ОПШТИНСКОГ БЕЛЕЖНИКА У ВРАЊЕВОМ ВРХУ Г. ТОДОРА НИКОЛИЋА

Бели Манастир, 15 фебруара. — Одлуком среског начелника у Батини г. Вјекослава Анојчића суспендован је са дужности и стављен под дисциплинску истрагу дугогодишњи општински бележник у Брањином Врху г. Тодор Николић, брат барјанског проте г. Славка Николића. Како се сазнаје, до суспензије г. Николића дошло је, наводно, због неких неправилности у његовом раду. Г. Николић је први општински бележник у Врањи који је провео највећи број година у једној општини.

16·II·39.

»ВАЛА, ДОБРА ЈЕ ОВА БАЧВАНСКА ЦРНИЦА...«

Под утицајем вредних руку двадесет и пет колонија у Бачкој развија се у велика и лепа насеља

Суботица, фебруара. — Најважнији социјални и национални проблем после уједињења је несумњиво аграрна реформа која се приводи крају у северним крајевима. Одмах после уједињења влада је остварила свој план о аграрној реформи и у северним крајевима је подељена велика површина добре бачванске земље међу витезовима наше војске, међу добровољцима. Оно што је преостало подељено је месној аграрној сиротињи и колонистима из пасивних крајева.

Овај замашан социјални и национални програм је остварен. Његова коначна ликвидација врши се сада са пуно разумевања и љубави према малом сељаку-ратару, који је, захваљујући широкогрудости и разумевању Београда, постао пореска чинилац. Вреди да се позабавимо животом, радом и проблемима наших добровољаца, колониста и осталих аграрних интересаната на нашем северу. Они су заједно са староседеоцима-Југословенима, верни и сигурни чувари наших северних граница.

„Становали смо у земуницама и шталама...“

Карађорђево је на тлу Суботице, на пустари Зобнатици. Некадашње имање богате мађарске властеле, ценгрије, крутих велепоседника до којих никада није допирао глас народа и плач сиромаха.

Карађорђево је врло лепа, напредна колонија. Прошле године је добила једноспратну школску зграду од града Суботице. То је најлепша и најмодернија зграда од свих 180 на територији Суботице. То је уједно и жариште културе, националне свести привредног напретка.

Становници су већином из Лике, али има их из Босне и Херцеговине. Колонија постоји од 1920 године.

Има међу њима много добровољаца, чији је понос стари ратник г. Миле Кораћ, носилац Карађорђеве звезде.

— Добили смо само голу земљу, господине, — прича ми један колониста — и, богами, становали смо првих година у земуницама и шталама. Тежак је био почетак, напоран је био наш рад да на овој голој земљи без сретстава створимо дом. Затим са поносом додаје:

— Погледајте данас, господине, имамо лепе домове. Нема ни једне породице која није подигла кров над главом. Имамо 150 домова. У свакој кући има не само живине, свиња, већ и коња и крава, оваца... Колонија напредује без ичије помоћи. Жуљаве руке ту раде. Бистри су то људи. Освајају земљу стопу по стопу. Има већ и таквих који су већ стекли. Вредан је то народ. Омладина се школује. Има је већ и у средњим школама, а за неколико година ова здрава, фанатично југословенска омладина освојиће многе положаје.

Двадесет и пет колонија на бачкој равници

На територији Суботице, на бившем имању града Суботице и разне мађарске властеле ничу, једна за другом, лепе колоније. Ту су и Нови Жедник, Мали Београд, Кочићево, Масариково, Хајдуково итд. На пространој бачкој равници има 25 колонија и свака броји 150—200 домова. Становници ових колонија су већином одрасли на личком каменом кршу, по напаћеној Босанској крајини и црногорским брдима. Из земље где је природа окрутна и шкрта у плодној њиви „где се беда сеје и ничу јунаци“, радо су долазили у плодну Бачку колонисти и добровољци, остављајући своје сиромаштво, камење у старој постојбини, као староседеоци Војвођани-Југословени пре много векова. Ипак, у почетку, староседеоци примили су са извесним антагонизмом ове нове становнике Бачке. Родила се извесна мржња због земље, али је те мржње нестало и данас влада највећа хармонија међу старим и новим становницима. Склапају се већ и бракови међу омладином, која неће да зна за вештачке ограде створене у неким местима због вере, племена, места рођења. Право схваћање југословенства све то искључује и ништи. И зато је ту, на овим колонијама, у овим чедним белим домовима колевка југословенске мисли. Са ових широких пустара народ шаље апел онима у градовима, који су још у заблуди:

— Љубите ову земљу као што је и ми љубимо! Наши су је очеви крвљу натопили, да нас и наше потомке храни!

Несебичан, искрен југословенски национализам овде се испољава на сваком кораку. То су узор јунаци косовске епопеје, који не тргују својим национализмом.

У Малом Београду свака кућа има по шесторо деце

Мали Београд се налази поред интернационалног пута Београд—Суботица. Лепа, напредна колонија, али сиромашна. Истина и овде има свака породица свој дом, не живи се више ни овде у земуницама и шталама, али собе још увек нису патосране. То је, међутим, велико зло, јер је овде земља подводна, земља се влажи и у ове најздравије људе улази опасна болест: туберкулоза. Големи горштаци падају често од туберкулозе. Прва генерација Личана изгинуће од те болести, док ће се деца аклиматизирати... Колонисти и добровољци немају никакве потпоре. Било би, међутим, потребно да добију зајам.

— Камо среће да су нам пре 15 година дали, као у Чешкој, материјал за градњу, по једну краву, свинче и живине... Ми би данас показали шта знамо... — кажу ми колонисти.

У Малом Београду је „патер фамилије“ учитељ г. Димитрије Прица, који је такође Личанин. Води бригу о свему и свакоме. У његовој школи сада је отворена Домаћичка школа за 28 здравих и младих девојака. После пет месеци ове ће девојке пробразити у сваком погледу целу колонију.

Мали Београд је ове године дао 25 вагона сувишка од пшенице и има изгледа да ће се продати још и 100 вагона кукуруза. Остало је потребно за исхрану народа и стоке.

Ова колонија је на првом месту у погледу популације. На сваку кућу долази по 6—7 деце. Свако дете похађа школу. То су све бистра, паметна деца.

— Шта ћеш ти да будеш, мали? упитам једног из четвртог разреда основне школе.

— Ветеринар, господине — одговара зрело и смишљено малишан. Знате, ми немамо ветеринара. Најближи ветеринар је 30 километара далеко...

Велико је зло, како сам установио, обилазећи колоније, да на овим насељима нигде нема жандармериске станице, цркве и свештеника, лекара, ветеринара, па чак ни бабице.

— Све је у Божијим рукама, господине! Не дао Бог да се ту нешто деси... (мисли на крваве туче) ...умро би болан.. Нема ту ни лека, ни лекара.

И против ове библиске апатије лекари мора да се боре библиским изразима. То је пола лека.

Народ организује сам из своје средине страже, јер су се појавили лопови са стране, па причињавају приличну штету. У Жеднику имају 4 жандарма за територију од 450 квадратних километара!

Разговарали смо са учитељем г. Прицом, који већ дуго година живи овде и очински се стара о својим сељанима. Он нам рече:

— Насељеници се пазе добро са Буњевцима, који су овде староседеоци. О неком враћању Личана и Босанаца у стару постојбину нема ни говора. Етапа аклиматизирања је пребројена, а духовно стапање је при завршетку. Стари крај се полако заборавља и насељеник се у свему прилагођава равници, овдашњим обичајима, начину живота.

Питам једног Личанина: где је боље?

— Па јес' тамо је зрак и вода боља, али, вала, овдје је лакше се борити са бијелим крухом и дебелом сланином, него са личком буром, палентом и крумпјером. Вала, добра је ова бачванска црница...

ЈОСО ШОКЧИЋ

Редовно купање у Новосадској минералној јодној води значи: здравље

ТУРИСТИЧКЕ ВЕСТИ

ПРИПРЕМЕ ЗА ПЛАНИНАРСКУ ФОТО-АМАТЕРСКУ ИЗЛОЖБУ

Београд, 13 фебруара. — Фото секција Српског планинарског друштва у Београду приређује фото-аматерску планинарску изложбу маја месеца о. г. за време пролећног Београдског сајма.

На изложби ће бити изложене фотографије из ових крајева: Србије, Јужне Србије, Црне Горе и то првенствено планински мотиви, планинарски домови, народна ношња тих крајева, обичаји и типови. Но, поред тога, на изложби ће се примати и фотографије уметничког карактера, невезане за пределе и мотиве. Колорисане фотографије неће се узети у обзир.

На изложби могу учествовати фото-аматери, чланови планинарских друштава учлањених у Савезу планинарских друштава.

Све послате фотографије биће подвргнуте жирију. Изложити се могу фотографије у величини најмања 18×24, а највећа 30×40, не рачунајући картон. Фотографије морају бити каширане на картонима светле боје, без оквира, а величина картона да је 40×50, пошто ће све фотографије бити урамљене и као такве бити изложене.

На позадини сваке фотографије треба да су забележени: наслов фотографије и број; пуно име и презиме и тачна адреса излагача. Број послатих фотографија не сме да пређе шест комада.

Слике морају бити најдаље до 1 априла предате, односно примљене од Фото-секције Српског планинарског друштва. Касније приспеле неће се узимати у обзир.

Сваки излагач мора послати 40 динара за учествовање на изложби, односно за трошкове око изложбе и платити поштарину.

Илустровани каталог са списком излагача и њихових дела биће достављен сваком излагачу. Од стране оцењивачког одбора биће подељен већи број награда, као и у материјалу.

Слике треба упутити на адресу: Фото-секција Српског планинарског друштва — Београд, Жоржа Клемансоа.

ТВОРНИЦА СУВОМЕСНАТЕ РОБЕ КЛЕФИШ У ЈАГОДИНИ ОБУСТАВЉА РАД

Јагодина, 15 фебруара. — Творница сувомеснате робе П. Ј. Клефиш у Јагодини обуставља рад. Већ је отпустила око 300 радника. Обустављање рада је у вези са захтевом јагодинске општине, која тражи да фабрика плаћа кланичну таксу на оне производе, односно сировину, која се не троши у самом месту, већ се извози у друга места.

На тај начин роба би била два пута оптерећена трошарином.

Фабрика је до дефинитивне одлуке надлежних власти обуставила рад.

Фабрика Клефиш је трошила годишње за набавку стоке у самој земљи преко 40 милиона динара. Обуставом рада погођени су у првом реду намештеници фабрике чија је годишња плата износила око три милиона динара, а затим и сами произвођачи и лиферанти од којих је фабрика добављала своје сировине.

Јагодинска привреда је увелико оштећена обуставом рада у фабрици, те су грађани предузели акцију да се одлука општине као штетна и неумесна, одбаци. (*Дан*)

СПОРТ

ПРЕД СУСРЕТ НЕМАЧКА—ЈУГОСЛАВИЈА

Бошко Симоновић је на великој муци

Заинтересовани играчи БСК-а преко једног дела београдске штампе предлажу сами себе за улазак у државну репрезентацију

Дакле, сада је више него сигурно да ће нови савезни капетан саставити државну репрезентацију за сусрет против Немачке, 26 о. м., у Берлину, на стари калуп. Он је члан и велики присталица БСК-а и изгледа да су пале све наде наших одличних играча из тзв. „провинције". Они никада неће навући дрес репрезентативаца, јер немају један услов: нису чланови „плавог друштва.

Тако ће се десити и са одличним Јожиком Велкером, који је два пута био од велике користи нашим изабраницима, да и он овог пута неће бити узет чак ни у комбинацију. Млади Попеску, који је сада у сјајној форми, такође може само да сања о некој заслуженој награди, која би се састојала у томе да навуче државни дрес. Не, од свега тога неће бити ништа. Велкер и Попеску биће симпатични арх. Бошку Симоновићу тек онда када се нађу у „плавом друштву".

Колико је већ постало одвратно рекламирање појединих београдских играча преко једног дела београдске штампе, најбоље илуструје случај Глишовића. Глишовић је члан „плавог друштва". Талентован и вредан спортски новинар и писац. Међутим, о његовим футбалским квалитетима ми се не би могли много ласкаво изразити, јер је он одувек претстављао само једну осредњу вредност. Е, али он је члан БСК-а те тако већ долази у обзир за државну репрезентацију. Лист у којем сарађује и Глишовић већ навелико труби о квалитетима овог играча и он треба да буде тај који би требао да замени одличног Велкера.

Место сваког коментара о овом нескромном начину препоручивања улазак међу једанаест најбољих, треба да додамо: штета само што загребачки предлог о реорганизацији ЈНС-а није чисто спортска жеља загребачких клубова. Ми се, ипак, надамо, да ће неколико катастрофа у међународним сусретима наше репрезентације доћи главе и новог савезног капетана арх. Симоновића, који је на првом свом кораку показао да није праведан и да то неће ни да буде.

За почасног претседника А. К. „Војводине" скупштина је изабрала г. Виктора Елека

Петровград, 15 фебруара. — Атлетски клуб „Војводина" одржао је годишњу скупштину под претседништвом г. Андрије Бенковића, приватног чиновника.

Из извештаја управног одбора види се да је „Војводина" у прошлој години била врло активна. Од осам секција, колико их клуб има, две — куглашка и боксачка — нису радиле, док су остале постигле лепе резултате. Најбољи резултат постигла је пливачка секција, која је заузела видно место у државној релацији. Њен члан Бала постигао је првенство државе на 1500 м и био је прошле године члан екипе југословенске репрезентације у такмичењу са Италијом. Ватерполо тим освојио је првенство београдског пливачког потсавеза. У извештају се констатује да клуб оскудева у пливачицама. Успешно је радила и мачевалачка секција. Чланица „Војводине" гђица Лонци Татар Киш освојила је друго место женског државног првенства у прошлој години. Ногометна секција није показала успех као у претпрошлој и ранијим годинама, те је клуб дошао у други разред потсавезног првенства. Пингпонг секција је подбацила нарочито у погледу мушких чланова. Чланица гђица Јелена Кирћански освојила је са Суботичанином Концом првенство Дунавске бановине. Рвачка секција је млада, али је већ ове године учествовала у државном првенству. Културна секција била је веома активна те је приредила већи број културних приредби.

Готовина клуба износи 3600 динара. Пошто су извештаји примљени, управи је дата разрешница, те је изабрана нова, на челу са досадашњим претседником г. Андријом Бенковићем. Почасни претседник клуба је г. Виктор Елек, директор фабрике шећера; заменици претседника; гг. др. Фрањо Калман и Тибор Липтај; потпретседник г. Геза Нађ, секретари: гг. Тибор Гусман и Ижо Молнар; благајник г. Игнац Хартнер и Ерне Анау. *(Дан).*

—о—

С. К. „ШВЕБИШЕ" ИЗАБРАО НОВУ УПРАВУ

Петровград 15 фебруара. — У хотелу „Централ" одржао је годишњу скупштину С. К. „Швебише". Претседавао је г. Јован Хамес, директор осигурава ућег друштва „Југославија". Из извештаја се види да је клуб дошао у други разред потсавезног првенства. Изабрана је нова управа, на челу са г. Јованом Хамесом. Потпретседници су гг. Мартин Бушбахер и Фрањо Руес; секретари гг. Никола Ђуричек и Јован Ванчик. **(Дан).**

МЛАДОГ ШОФЕРА

(изученог механичара) тражи

индустријско предузеће

у Новом Саду.

Писмене понуде под ознаком „стално путовање" посласи у администрацију листа.

МУШКАРЦИ

који трпите од сексуалне неурастеније односно

ИМПОТЕНЦИЈЕ

недовољне функције полних жлезда, душев. не депресије, покушајте

ОКАСА

100 таблета Дин 120·—
50 таблета Дин. 110·—

које су од многих лекара искушене и као хормонски препарат одобрене.
Шаљемо директно. Поштарину не рачунамо.

Апотеке Мр. Рајман

Београд, Теразија 5. — Рег. С бр. 2782-1934

Великој фабрици вагона *потребно је више БРАВАРА дреера и електро-шваја̄сера.*

Јавити се писмено ни **Пропаганду а. д.,** *Београд, поштански Фах 409, под „1088".*

TriTon

Dressing

НАЈБОЉЕ СРЕТСТВО ЗА АНТИЛОП и НУБУК ЦИПЕЛЕ

Добија се код фирме

Б. ХАКЕР

ПАШИЋЕВА УЛИЦА 26

Мали огласи

ХОТЕЛСКИ ИНВЕНТАР

продаје се јефтино, упитати код др. Фратуцана Стевана, адвоката, Н. Сад Пашићева ул. 28. (416)

ГОСТИОНИЦА

за издавање. Упитати Саве Вуковића 11 Нови Сад, код „Рацгабора". (397)

„ФЛОРОДОР"

модерно сретство за неговање лица. Уклања боре лишајеве, освежава лице. Главно стовариште „Вегетабилиа". Нови Сад. Може се добити у свима стручним радњама (2617)

Позив

Молски кредитни завод д. д. у Молу

одржаће 5-ог марта 1939 године пре подне у 9 часова у заводским просторијама

XXVII. ред. Годишњу скупштину

на коју своје деоничаре овим позива.

Дневни ред:

1) Избор скупштинског претседника и перовођа.
2) Избор два деоничара за оверовљење записника.
3) Подношење билансије за 1938 годину. Извештај Управе и Надзорног одбора.
4) Предлог Управе за отпис губитака од резервног фонда.
5) Давање отпросница управи и надзорном одбору.
6) на искоцкана два члана управе бирање два нова и једног допунавајућег члана.
7) На искоцканог једног члана надзорног одбора бирање једног новог и једног допунавајућег члана.
8) Избор управитеља и одређивање плате.
9) Евентуални предлози.

У смислу § 29 ко жели код 8 тачке дневног реда какав предлог учинити, тај је дужан пре скупштине 8 дана Управи поднети, да би се могло расправљати.

УПРАВА

ПРИМЕДБА. У смислу § 31 правила на скупштини само онај деоничар може гласати, који је своје деонице пре скупштине 1 месец раније на своје име преписао и исте код Завода депоновао.

Пред почетак пролећног првенства Снп-а

Суботица, 15 фебруара. — Скоро преко целе зиме није у Суботици било значајнијих спортских приредаба. Тек почетком овог месеца почело се с приређивањем ногометних утакмица. У овој години имали смо прилике да видимо борбу локалних ривала Бачке и Жак-а, која се завршила заслуженом победом Жак-а. Овај клуб победио је прошле недеље С. к. Земун, иначе лигашки клуб, па је тиме доказао да је најбољи клуб у Суботици. Иначе, добра форма водећих суботичких клубова (Жак-а, Бачке и Санд-а) потврђује захтев и жеље суботичке спортске публике да већ једном види и свог претставника у националној лиги. Што до овога није раније дошло, кривица је и на самим клубовима, који су баш у отсудним моментима заказали и у последњем часу пропустили да реализују своје напоре кроз дуго времена, а и на самом потсавезу, који је редовито рђаво распоређивао термине, тако да су клубови преморени долазили у одлучна квалификациона такмичења, па тако лако бивали елиминирани од противника. Очекује се да ће ове године суботички клубови у томе погледу боље проћи. Нарочито се полаже много наде у Жак, који је сада најбољи клуб у Суботици и који ће вероватно освојити овогодишње првенство. Првенствене утакмице у пролећном делу такмичења почињу почетком следећег месеца.

М. Ш-р

Пословни бр. Р. 12/1939.

Објава

Окружни суд у Новом Саду објављује да је у предмету експропријације земљишта потребног за бановински пут бр. 10 Нови Сад — Кач а уписаног у земљ. књ. ул. бр. 1129 општине Кач повео оштетни поступак те да је **одредио рочиште на дан 25 фебруара 1939 г. у 9 сати на лицу места (на новом путу и то на парцели бр 3923)** с тим да изостанак са рочишта не спречава доношење мериторне одлуке о оштети и да нема места оправдању (повраћају у пређашње стање) ако је изостало посебно обавештење или ако је ко изостао са рочишта.

Окружни суд у Новом Саду
дана 20 јануара 1939 г.

Претседник већа
Светислав Симовић с. р.
Претседник Окр. суда

КРОЗ НОВИ САД

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. Музеј Матице српске отворен од 11—12 часова.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Од 11 до 17 фебруара

Кр. Дворска апотека Мр. Ст. Д. Поповића, Краља Петра II (Футошка) 124. Телефон 33-74.

Апотека Попић, Николе Пашића 13. Телефон 23-79.

Апотека Насл. Жигровића. Петроварадин.

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА
„Књаз Милош" Ш. Д. Б. НОВИ САД, Краља Александра 21. Телефон 20-20 и 32-42. — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ПЕТРОВГРАД: Телефон 169. РУМА: Телефон 39 и БЕЛА ЦРКВА: Тел. 40.

—о—

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођени су: Ерика кћи Вилима Лормана, бербер. помоћника и Пирошке Котман. Мушко дете Карла Јанке, шефа кат. управе и Вере Јурчић. Рођен син Стевана Вујаклије, прив. чиновника и Катице Бекер. Павле син Андрије Варге, трг. помоћника и Катарине Вечи.

Венчани су: Живојин Кекић, берберски помоћник и Милисава Гатало.

Умрли су: Михајло Рапоти, фијакерист, стар 65 год. Уд. Терезија Микуш, рођ. Кадвиљ, домаћица, стара 63 год. Петар Киш, дете старо 6 дана.

—о—

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 15 фебруара 1939

У берзанском промету закључено је данас::

ПШЕНИЦА: Бачка 152—154, банатска 152—155, сремска 152—154, славонска 153—155.

РАЖ: бачка 142.50—145.

ЈЕЧАМ: бачки и сремски 152.50—155.

ЗОБ: бачка и сремска 165—167.50.

КУКУРУЗ: паритет Инђија Вршац 95—97, сушени паритет Инђија 108 110, сушени паритет Вршац 106—107

БРАШНО: 0гг и 0г бачко и банатско 242.50—252.50, број 2 222.50—232.50, број 5 202.50—212.50, број 6 182.50—192.50, број 7 152.50—162.50, број 7½ 120—125, број 8 110—112.50. — 0гг и 0г сремско и славонско 237.50—247.50, број 2 217.50—227.50, број 5 197.50—207.50, број 6 187.50—197.50, број 7 147.50—157.50, број 7½ 120—125, број 8 110—112.50.

ТЕНЕДЕНЦИЈА: мирна.

ПРОМЕТ: средњи.

И ВИ СЕ КОРИСТИТЕ
нашим популарним рекламним ценама 6 карата и 1 велика (18x24) дин. 30; за легитимације 6 комада дин. 9.—
Фото-студио РОЈАЛ

ПОКЛАДНО ВЕЧЕ „ПОСЕСТРИМЕ"

Женска читаоница „Посестрима" ће и ове године, као и досад, одржати своју традиционалну вечеру уочи ускршњих поклада у суботу, 18 фебруара. Вечера ће бити у великој дворани Занатског дома, Трг Краљевића Марка, у 20 часова. Управа „Посестриме" позива своје чланице да дођу на посестримску вечеру. Цена вечери је 24 динара.

Новосадски Сремски суд досудио париској фирми потраживање које је имала бечка фирма истог власника

Судија Сремског суда г. Стеван Анђелковић јуче је донео пресуду по једној интересантној тужби. Суд је имао да заузме становиште по питању коме припада потраживање једне бечке фирме, која је сва своја потраживања пренела на једну новооснивану париску радњу.

Фирма „Браћа Церф" у Бечу потражује свету од неких 900 динара од једног новосадског трговца. Власник фирме, после Аншлуса, емигрирао је у Париз, где је основао своју нову фирму под именом „Хермос". Нова фирма је о томе известила све своје пословне пријатеље у иностранству и истовремено је саопштила да је јуна месеца прошле године фирма „Браћа Церф" сва своја потраживања пренела на нову париску фирму „Хермос".

Међувремено одиграли су се познати догађаји у Аустрији и свака неаријевска фирма добила је свога комесара. Комесар бечке фирме, која се бави продајом мушког рубља, постала је једна бивша чиновница фирме „Браће Церф". Она је истовремено известила иностране дужнике да исплата која се врши „Хермосу" неће бити узета у обзир.

Париска фирма „Хермос" покренула је парницу против свога дужника, новосадског трговца, путем београдског адвоката г. др. Славка Барлеа.

На расправи је адвокат доказао да је цесија извршена месеца јуна 1938 године, док је комесаријат успостављен месец дана касније. На основу тога суд је дао места тужби париске фирме, јер, у смислу наших постојећих прописа, раније извршеном цесијом париска фирма постала је власник тога потраживања.

Ова пресуда је у правничким круговима изазвала живо интересовање.

Радио-Београд преносио је друго вече југословенских песама из Спомен-дома

Соколски тамбурашки збор приредио је своје друго вече југословенских песама, које је у целини преносила и београдска радио станица. У препуној позоришној дворани Спомен-дома програм су извели: тамбурашки збор Соколског друштва, под управом и вођством г. Браце Ивановића; наши познати певачи: г-ђица Смиља Лазаревић, г-ђа Нада Игњатовић-Теофановић, гг. Милоје Арсин, Сократ Јовановић и Браца Ивановић; ученици 2 разреда Друге мушке гимназије Душан Каравидић, Слободан Лезечев и Милан Палишашки и, најзад, наш познати гајдаш г. Жарко Ердељан „Кожувара".

Ово је била једна од најлепших приредаба у сезони. Соколски тамбурашки збор, у којем свирају гг. Браца Ивановић, Мија Милновић, Никола Косић, Влада Смиљанић, Богдан Челебић, Милан Врговић, Миливој Дракулић и Влада Дебељачки претставља данас одличан тамбурашки збор. Својим свирањем и врло добром пратњом певача, овај тамбурашки збор је потпуно задовољио, на чему му се мора одати признање. Труд и рад уложен у овај посао уродио је плодом, јер данашњи соколски тамбурашки збор претставља, можда, после тамбурашког збора Араницког, наш најбољи збор те врсте. Када се томе дода да сви свирачи преко целог дана раде као чиновници по разним надлештвима и да на пробе долазе само увече, онда је њихов успех још већи. Радио Београд добро је учинио што је примио и преносио ово вече песама, јер је тиме дата прилика нашем тамбурашком збору да стварно докаже своје вредности, у чему је и успео.

Сви суделовачи пожњели су бурне аплаузе публике за своје певање. Међу њима нарочито су симпатично примљени мали ученици Друге мушке гимназије Каравидић, Лезечев и Палишашки, који се уз пратњу хармонике малог Палишашког певали словеначке народне песме. Од осталих певача мора се подвући успех г. Сократа Јовановића, баритона, који је међу овим одличним певачима био најбољи, док су и сви остали певали са одличним успехом, те је тим теже тачно одредити ко је био бољи. Овакве вечери соколски тамбурашки збор требао би да приређује више пута и да сваки пут изабере овако одличне суделоваче, као што је то учинио овог пута, те је успех ових приредаба онда унапред осигуран.

После завршеног програма, у ресторану Спомен-дома настављено је са певањем и свирањем, уз врло велико расположење раздрагане публике

Ђ.

—о—

НАРОДНИ УНИВЕРЗИТЕТ

Други део предавања г. Коштунице о Руднику биће 22 фебруара

Г. Јован Коштуница, судија Окружног суда, члан управе друштва „Фрушка Гора" одржао је, прошле године, веома успело предавање о Руднику и његовим лепотама, али само први део тога занимљивог предавања. Други део тога предавања са интересантним пројекцијама, одржаће г. Коштуница 22 фебруара о. г. на Народном универзитету, у згради Матице српске, у 6 сати у вече, о теми „С оне стране Рудника — Таковски крај — Туристичкоисториски приказ". За овај други део предавања влада такође веома велико интересовање. Већ сада се пријавио један велики број Рудничана, који живе у Београду, да присуствују овом предавању, на челу са бившим Министром војске и морнарице г. Божом Терзићем, арм. генералом у пензији, и г. Милошем Терзићем, адвокатом, и једним од политичких вођа Рудничана.

АКВИЗИТЕР

вешт, поуздан за посећивање приватника може добити стално запослење са добрим приходом.
Јавити се лично или писмено администрацији »Д А Н А«

Изјава инж. г. Милана Цвејића

У атар истине молим Вас да објавите ову изјаву:

Г. инж. Стеван Радивојевић, претседник Инжењерске коморе у Новом Саду, у свом допису, који сте објавили у Вашем цењеном листу број 30 од 2 фебруара 1939 године под насловом: „Полемика око подизања банске палате" између осталог сумња и тврди да главни надзорни инжињер — архитекта као и цео Архитектонски отсека уопште немају никаквог утицаја на начин и методе око подизања банске палате.

Потписати као шеф Архитектонског отсека изјављујем да су сва питања у вези са градњом банске палате проучавана и решавана на седницама Грађевинског одбора, које су се увек одржавале на лицу места. Свим тим седницама, поред свих чланова Грађевинског одбора, увек је присуствовао и долепотписати као и други надзорни инжињери кад су били на дневном реду предмети из њихове струке. После проучавања тих предмета од стране тако састављених комисија они су путем шефа Архитектонског отсека слати на преглед и ревизију Архитектонском отсеку па су се по њима доносила надлежна решења тек по извршеном прегледу и ревизији у Архитектонском отсеку.

Према томе тврђење инж. г. Стевана Радивојевића претседника Инжењерске коморе у Новом Саду, лишено је сваке основе.

14 фебруара 1939 године
Нови Сад

Шеф Архитектонског отсека
Инж. Милан Цвејић
виши технички саветник

—о—

Трговачка омладина приређује 18 фебруара велику забаву са игранком у дворани хотела „Слобода". Суделују радио певачи из Београда гг. Војислав Матијевић, Урош Сеферовић, Раша Раденковић, Бранислав Пивнички, Светислав Врбашки и радио гитариста Мирко Марковић. На програму свира џез Трговачке омладине. Почетак у 23 часа. Столови се могу резервисати код фирми Лаза Миросављевић и „Текстопродукт".

Непажњом трчкала Јосипа Фелдеш дио дошло је до несреће, којом приликом је задобио лакшу повреду Стеван Ковач, радник из Петроварадина. Фелдешди се играо пиштољем малог калибра. Услед његове несмотрености пиштољ је опалио и метак је погодио Ковача, који је пренесен у државну болницу. Метак му је извађен. Полиција је повела истрагу.

Власник за ДАН к. д.: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, главни уредник, Стевана Брановачког 11. — Ротациона штампа: ДАН, штампарско-издавачко предузеће Краља Александра, 7.